

te vormen, die uit de jaarlijks aangekondigde geneesmiddelen uitzoekt: 1e de middelen, waarop geen aanmerking valt te maken (positieve lijst); 2e de middelen, waaromtrent de commissie in twijfel verkeert (twijfelachtige lijst), en 3e de middelen, die zij ontraadt op één der volgende gronden: a. geheimhouding der samenstelling, b. onjuiste mededeelingen omtrent de samenstelling, herkomst, of bereiding: c. onstandvastige samenstelling; d. als het middel, versierd met een nieuwen naam, slechts een mengsel is van reeds bekende stoffen, zonder dat het middel door die menging een nieuwe eigenschap van beteekenis heeft verkregen; 6. ongegronde of op een dwaalspoor voerende aankondiging betreffende geneeskracht of onschadelijkheid; 7. als de wijze waarop het middel aan den man wordt gebracht, *strijdig is met belangen van de zieken* (negatieve lijst). Reeds zijn 1000 aankondigingen door de commissie op de „lijsten van het congres” gebracht. (*Münch. med. Wochenschr.*). Dat doet de prostituée in het algemeen belang!

Wat doet de zedemeester?

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HET BINDEND BESLUIT.

I.

Terugkomend op de bestrijding van het door mij ingenomen standpunt betreffende de vraag: „moeten de artsen hun medewerking weigeren aan „fondsen, die door arbeiders bestuurd worden” wil ik in de eerste plaats op het verwijt antwoorden van collega VAN BRUGGEN: „maar er nu mee aan te komen op het oogenblik dat de meeste afdelingen de zaak bespreken en er nog nauwelijks tijd is om hem te bestrijden” enz. Maar dit is niet mijn schuld. Het voorstel verschijnt 4 April; 18 April zond ik mijn opmerking in (de haast excuseere eenige fouten); 20 April wekt PINKHOF trouwens hen die „tegen” zijn nog op daarvan te doen blijken. . . . Ja — inderdaad: het is het *bindend* besluit, dat mij heeft opgeschrikt. En dat is ook geen kleinigheid. Tegen desiderata in de bedoelde richting heb ik nooit geopponeerd: de tijd zal oordeelen of deze organisatievorm der fondsen levensvatbaar is. Maar tegen *dwang* kant ik mij ten sterkste, omdat ik daarin zie een oorlogsverklaring, die niet noodzakelijk is; want zij raakt niet onze eer, noch onze bestaansmogelijkheid; en die niet verstandig is: want wij kunnen den strijd niet winnen, gezien den tegenstand bij de heele niet-geneeskundige wereld, van conservatief tot sociaal-democraat

En voorts herinner ik ten opzichte van dit *bindend* karakter nog aan de woorden van collega HAMAKER in de vergadering van December 1910: „alvorens „over die punten een regelrecht bindend besluit te nemen zal men ten minste „zeker moeten zijn over de kracht te beschikken, welke noodig is”.

Ik ben er allerm minst zeker van, dat die zekerheid verkregen is.

Collega's VAN BRUGGEN en POSTHUMA wijzen op de ervaring met gemengd-bestuurde fondsen opgedaan; en op de waarschijnlijkheid, dat de arbeiders zich niet tegen dit beginsel zullen verklaren. Voor zoover uit een en ander

mocht worden afgeleid, dat dit punt geen groot strijdpunt worden zal, waar- schuw ik tegen die deductie. Ons hoofdbestuur heeft aan de eene zijde positie genomen en de machtsvraag als belangrijker dan de financieele vraag gesig- naleerd; aan de andere zijde heeft de arbeid en de theorie bij monde van *het Volk*, het adres van de Nederlandsche Vereeniging van Werkgevers, de brochure prof. M. W. F. TREUB over sociale verzekering, zich gesteld. En ook het onderhavige wetsontwerp is zooal niet naar de letter, dan toch naar zijn bedoeling gericht tegen onzen eisch.

Zoo is dus de beginselvraag breed gesteld, en is het niet aannemelijk, dat wij onzen eisch zonder *grooten* tegenstand ingevoerd krijgen.

De krachtigste verdediging van het voorstel van het hoofdbestuur vind ik in de rede van VAN BRUGGEN van December 1910, waar hij zakelijk aan- toort aan welke gevaren ons een overwicht der leden blootstelt; inderdaad wij kunnen worden benoemd, ontslagen, verplaatst en aan tal van vexatoire maatregelen worden onderworpen, als er niet is een vrije artsenkeuze, een scheidsgerecht, in het kort een tegenwicht van onzen kant, met een voldoende macht bekleed en behoorlijk georganiseerd.

Trouwens de taak van den spreker was gemakkelijk: voor de artsen- organisatie zijn de voordeelen van meer macht aan hun zijde wel aanneme- lijk te maken. Maar dat er voor ons is een *to be or not to be*, is niet aangetoond. En dat is er ook niet. De onderwijzers, van niet minder belang voor het onderwijs dan wij voor de volksgezondheid, zitten ook niet in de besturen der bijzondere scholen. Wij zouden een in die richting gaanden eisch zelf bespot- telijk vinden, omdat zij daar o.a. beslissingsrecht zouden hebben over eigen arbeidsvoorwaarden. Wij wenschen en raden hun, steun in hun organisatie te zoeken. Het *to be or not to be* van den onderwijzersstand kan nooit van hun vertegenwoordiging in het bestuur afhangen. Zoo ook niet het onze van deelnemen aan het fondsbestuur.

Voorts zit in deelnemen ook niet eenig beginsel, dat ons automatisch naar omlaag haalt; zij moeten een welstandsgrens eerbiedigen; en „meerwaarde” uit ons zuigen is uitgesloten; het zijn geen exploitatiefondsen.

De bestuurseisch is een punt van belang; maar niet een van eer of lijfs- behoud; en slechts daartegen kan een *non possumus* gerechtvaardigd zijn.

Een m.i. minder gelukkige verdediging leverde de voorzitter der verga- dering prof. HECTOR TREUB, waar hij „de ondergeschiktheid” door „een bekend volksvertegenwoordiger mr. M. W. F. TREUB” naar voren geschoven, verwerpt, omdat „het in confesso is, dat de hulp aan minvermogenden verleend, zal „zijn en blijven een onvoldoend gehonoreerde; alleen mogelijk omdat de „geneesheer weet en begrijpt, dat zijn beroep gegrond is op humaniteit in „den edelsten zin van het woord”.

Dit zijn nu heele mooie dingen, om door een ander te laten zeggen, aan een diner bijv.; maar als een ernstig argument mag het niet gelden, en zeer te betreuren acht ik het, dat op ditzelfde aambeeld geslagen is in het adres aan de 2de Kamer van Maart 1911. Hoe dat gewerkt heeft, ligt ons allen nog wel in het geheugen; in de Kamerzittingen van Juni 1911 zijn wij: de door ons zelf gesignaleerde beoefenaars der humaniteit, door ieder aangevallen, door niemand verdedigd. PATIJN geeft een charge op het fondsspreekuur:

50 behandelingen in het uur; DE SAVORNIN LOHMAN weet eenige hatelikheden te zeggen enz.

Dit is inderdaad ook geen geschikt debatmateriaal: ziekenfondsarbeid, die practisch door breede scharen jonge artsen geambieerd wordt, is geen liefdadigheidswerk; ook niet ten deele. Wij artsen moeten erkennen, dat onze economische positie op het oogenblik zóó is, dat men de fondstarieven aanvaardt; laten wij strijden om ze te verbeteren, best; maar niet den schijn aannemen, dat wij het uit *humaniteit* voor dit beetje doen.

Dus ook aan ideologische overwegingen ontleent onze bestuurseisch geen kracht.

Het streven van de maatschappij naar een hooger en vorm van ziekenzorg, uitgaande zoo van arbeiders als van patroons (Ortskrankenkassen en Genossenschaften) heeft in Duitschland groote dingen tot stand gebracht. Het gaat dus wel zonder onzen directen steun. En aan onze medewerking kleeft het bezwaar, dat wij tegenover elke uitbreiding van bemoeiing, tegenover elke vermeerdering van lasten juist andersom staan als de contribuanten. Zij, die het betalen moeten, weten tot hoever zij gaan zullen; wij, die het moeten uitvoeren, evenzeer. De grondslag van dit compromis is strijd. Of die in of buiten het fonds gestreden wordt, het blijft strijd. Het is in overeenstemming met den regel, dat die gestreden worde op de vrije arbeidsmarkt. Daar, op het gezonde economische standpunt, zijn wij het sterkst, want daar zullen wij niet tegenover ons hebben de strooming, die ons het medezeggenschap betwist. Zelfs met den tegenstand van onze „werkgevers” in de fondsen zal het zoo'n vaart niet loopen, al zal de vrije artsenkeuze ons alleen reeds genoeg te doen geven. In de moderne arbeidersbeweging is ook niet die groote vijandschap jegens onze economische eischen. De artikelen aan de zieketwet in *Het Volk* gewijd, zijn vol van de erkenning, dat ons een beter loon toekomt. De consequente en scherpe bestrijding door PINKHOF in dit *Tijdschrift* gevoerd is éézijdig. Hoe weinig hij zijn terrein overziet, moge blijken uit zijn woorden: „Als ware door een geheimzinnige macht een wachtwoord „voor alle landen uitgegeven, wordt in de praktijk allerwege gestreefd naar „vernedering der geneeskundigen”. Wien de goden verderven willen, slaan zij met blindheid. Met die „geheimzinnige macht” is onze referent voor beroepszaken er niet af; hij zal verder moeten zien en ervaren, dat de zich vervormende maatschappij den geneesheer een andere plaats aanwijst; anders, maar niet meer vernederend, al zullen wij dan ook in „loondienst” staan.

Als onze Maatschappij het besluit aanneemt, zullen er tóch arbeidersfondsen komen, en zij zullen óók artsen vinden.

Caveant consules.

Middelburg, 11 Mei 1912.

J. J. BERDENIS VAN BERLEKOM.

In de gelegenheid gesteld, de tot mij gerichte opmerking te beantwoorden, zou ik ook wel iets wenschen te zeggen van enkele andere beschouwingen van collega BERDENIS VAN BERLEKOM.

De vergelijking met onderwijzers is niet geheel of liever geheel niet juist. Het bestuur der school bouwt de school, schaft de leermiddelen aan, betaalt licht en vuur; zonder dat kunnen de onderwijzers geen onderwijs geven.

Het ziekenfonds doet niet van dat alles. Even goed als in de particuliere praktijk zorgt de dokter voor wat bij zijn werk noodig is, alleen doet hij het werk voor minder geld. Niet uit menschlievendheid, maar omdat de ander niet meer kan betalen. Is dit nu een reden dat die ander meer over hem moet te zeggen hebben, dan de menschen, die hem ten volle betalen?

Had de ondervinding in België, Engeland, Frankrijk, Duitschland, nu ook in Nederland, *niet* geleerd, dat de bestuurserisch is een punt van lijfsbehoud en eer, dan zou *ik* althans mij niet druk maken om het vraagstuk van macht, en menschen, van wie men zou kunnen verwachten, dat zij zich tegenover de artsen behoorlijk gedragen, met plezier gunnen, de ziekenfondsen te besturen. Maar de ondervinding is *niet* zoo gunstig, zelfs ongunstig. Heeft men niet genoeg aan het voorbeeld op bldz 1470? Ik kom hiermede aan de tot mij gerichte woorden.

Ik zal „verder” moeten zien; ik raad VAN BERLEKOM aan, „dichterbij” te zien. Niet uit een onberekenbare toekomst maar uit het zichtbaar verleden en heden moeten wij leeren. De artsen hebben zich door de zich vervormende maatschappij *steeds* plaatsen laten aanwijzen, en niet bedacht, *dat het hun plicht was, op hun eigen gebied zelf richting te geven aan de vervorming.* En wat was het gevolg? Dat die plaats *steeds* een vernederende was: in Engeland bij de Friendly Societies; in België bij de Mutualiteiten; in Duitschland bij de Krankenkassen; in Nederland bij de busbazen; in Hengelo thans *buiten de deur!* Dat de geneeskundigen zich hun plaats gedwee lieten aanwijzen, had een zoodanigen invloed op de hoedanigheid van hun werk, dat zelfs Tweede Kamer-leden er aanmerking op hadden, gelijk VAN BERLEKOM ons helpt herinneren. Zegevierend over alle logica overstelpten deze heeren toen den minister met verwijten, omdat hij niet de geheele arbeidersbevolking wenschte te dwingen tot een vorm van geneeskundige hulp, van welks nietswaardigheid zij niet genoeg wisten te vertellen.

Nog *steeds* missen die leeken, ook de hoogst staande, die ons de ons toekomende plaats gunnen, zopals de arbeidssecretaris TIMM, iederen invloed. *Zelf* moeten wij ons helpen. Ontbreekt ons daartoe de macht — erg genoeg. Maar dat moet eerst blijken, proefondervindelijk. Blijkt het zóó erg te zijn, dan heeft de proefneming ons niet verder achteruit gebracht. *Maar het kan ook anders uitkomen.*

Zie, wat het Leipziger Verband reeds heeft uitgericht. En het zou nog meer hebben kunnen doen, als de Duitsche artsen bij de invoering der ziekteverzekering over de ondervinding hadden beschikt, die VAN BERLEKOM ons raadt ongebruikt te laten.

Zie, in dit nummer, wat de Gentenaars hebben bereikt. Zie, hoe nu in Engeland de artsen zich met één slag ontworstelen aan de macht, die de Friendly Societies een menschenleeftijd lang hebben doen gelden, en tevens den Staat hun voorwaarden opleggen, zoodat een regeering, die de Lords heeft doen buigen, terugdeinst voor de slangenstaf.

Wij in Nederland begeeren geen macht, wij dwingen niet om meer geld, maar willen ons niet *in ons eigen huis* laten overweldigen.